

ЗАСНОВАНА 21 КВІТНЯ 1927 РОКУ

КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК

ВИХОДИТЬ ЩОТИЖНЯ

ГАЗЕТА НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНИ «КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Безкоштовно

25 листопада 2010 року

№37(2930)

Візит посла Китайської Народної Республіки

8 листопада 2010 року НТУУ «КПІ» відвідав Надзвичайний і Повноважний

Посол Китайської Народної Республіки в Україні п. Чжан Сіюнь у суп-

роводі першого секретаря посольства п. Лі Фаюань та другого секретаря п. Чень Чжиюнь.

Пан посол мав зустріч з керівництвом університету, на якій обговорювалися питання розвитку співпраці з університетами-партнерами в КНР, відвідав Державний політехнічний музей України при НТУУ «КПІ», ознайомився з інфраструктурою університету.

Проректор університету з міжнародних зв'язків професор С.І.Сидоренко представив презентацію про історичне минуле та сьогодення університету.

У зустрічі також взяли участь заступник проректора з міжнародних зв'язків проф. Б.А.Циганок, декан міжнародного факультету проф. Г.Г.Власюк, голова Асоціації українсько-китайського співробітництва, колишній посол України в КНР І.А.Литвин, професори та викладачі, українські та китайські студенти.

Пан посол виступив перед професорсько-викладацьким складом та студентами з лекцією на тему «Вихід відносин між Китайською Народною Республікою і Україною на новий рівень».

Инф. департаменту міжнародного співробітництва

Візит делегації Microsoft

Делегація всевітньо відомої корпорації Microsoft на чолі з її генеральним директором Стивом Балмером 5 листопада відвідала Київську політехніку. Гості мали зустріч з керівниками університету, на якій, зокрема, йшлося про можливість розширення партнерських відносин між НТУУ «КПІ» та найбільшою у світі компанією – виробником програмного забезпечення. Підсумовуючи, Стив Балмер висловив сподівання, що КПІ поряд з кількома провідними університетами США та Європи стане університетом-партнером, з яким будуть впроваджуватися найновіші технології.

Того ж дня Стив Балмер виступив перед фахівцями з комп'ютерних технологій, студентами та викладачами НТУУ «КПІ» з лекцією, присвяченою новим розробкам, які їх компанія нещодавно випустила чи планує незабаром вивести на

ринок. «Хмарні технології» (cloud computing) – так назвав гість свій виступ. У стислій формі він розповів про нові можливості, що їх запропонує фірма для фахівців, які займаються обчисленнями.

«Хмара – річ неоднозначна. Ніхто не знає, що таке хмара. Запитайте у п'яти різних спеціалістів, і вони вам дадуть п'ять різних відповідей. Якщо розглядати хмару як зміну парадигми взаємодії людини та техніки, то це саме те, чим займається сьогодні Microsoft. Перенесення обробки даних назовні допоможе розвантажити комплекс завдань», – зазначив генеральний директор компанії Microsoft. За словами Стіва Балмера, «хмарні» обчислення дозволять розробнику програми абстрагуватися від конкретного апаратного обчислення, а це, у свою чергу, відкриває дорогу склад-

ному програмному забезпеченню на такі пристрої, як смартфони та Інтернет-планшети.

«Нас заворожують теперішні зміни в ІТ-галузі – «хмари» змушують нас переосмислити такі поняття, як доступ до інформації, конфіденційність даних і дизайн апаратних пристроїв. Ці зміни можуть мати такий самий вплив на суспільство, як колись поява персональних комп'ютерів, які надали людям нові можливості. Студенти – майбутні ІТ-лідери, і саме вони можуть використовувати «хмарні обчислення», щоб допомогти створити ще більше інновацій для України», – підкреслив Стив Балмер.

Гість також представив інноваційний ігровий комплекс – безконтактний контролер Kinect, який дозволяє керувати ігровими персонажами рухами свого тіла. Приміром, Kinect Sports пропонує ігри на фізичну активність, з ним можна грати у футбол, волейбол, боулінг, теніс,

Стив Балмер

займатися легкою атлетикою тощо. На сьогодні не існує більш досконалої системи, яка б передавала рухи гравця на екран без затримки.

На закінчення зустрічі гість оптимістично зауважив, що у світі є багато талановитих людей, які займаються комп'ютерними науками, тож є можливість змінити життя.

Н.Є.Ліберт

МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ

Міжнародна конференція «Від прикладних досліджень до підприємництва: сприяння новим інноваційним підприємствам і компаніям, пов'язаним з освоєнням результатів академічних досліджень», організована Європейською економічною комісією ООН за сприяння Посольства Королівства Норвегія, 9-11 листопада пройшла в НТУУ «КПІ». Було розглянуто питання, пов'язані з розвитком підприємства, фінансуванням інноваційної діяльності та комерціалізацією прав інтелектуальної власності. У роботі конференції взяли участь провідні фахівці з інноваційної діяльності та інтелектуальної власності країн-членів Європейської економічної комісії (ЄЕК) та країн-членів ООН.

У пленарному засіданні взяли участь С.Тігіпко – віце-прем'єр-міністр України, В.Семиноженко – голова Держкомітету України з питань науки, інновацій та інформатизації, А.Васильєв – заступник виконавчого секретаря ЄЕК ООН, В.Івченко – заступник міністра освіти і науки України, А.Загородній – головний учений секретар НАН України, Олав Берстад – Надзвичайний і Повноважний Посол Королівства Норвегія в Україні, Е.Худ – виконавчий директор Українського науково-технологічного центру, Ларрі Гамбінер – представник Держдепартаменту США, члени Українсько-американської робочої групи з питань науки та технологій та ін.

Вітаючи присутніх, ректор НТУУ «КПІ» М.З.Згуровський зауважив, що за даними ООН індекс освіченості України складає 0,94, тож вона має якісний людський капітал. Стрімкий розвиток країни можливий за наявності трьох головних компонентів інноваційної діяльності: освіта – наука – високотехнологічний бізнес. Саме для сприяння комерціалізації наукових розробок у НТУУ «КПІ» було створено науковий парк «Київська політехніка», де за останні 5 років розроблено понад 150 інноваційних проєктів і технологій, що нині виводяться на міжнародний ринок. Та в країні ще відсутні механізми стимулювання інноваційної діяльності, мало інвесторів високотехнологічного бізнесу тощо, тож

досвід експертів, які беруть участь у конференції, є корисним і важливим.

С.Тігіпко зачитав привітання від прем'єр-міністра М.Азарова, в якому наголошувалося, що набуття нових знань та максимальне впровадження нових розробок сприяє перетворенню потенціалу науковців у потужне джерело розвитку держави. Віце-прем'єр-міністр навіс дані: в Україні за минулий рік експорт програмного продукту й авторського права склав близько 1 млрд дол., продукції хімічного виробництва – понад 4 млрд, сільського господарства – понад 9 млрд, металургії – близько 13 млрд. Враховуючи наявні темпи зростання, за 3-4 роки експорт інтелектуального продукту може зрівнятися з показниками інших галузей. Тому уряд має намір сприяти розвитку автономії університетів та зменшенню податкового навантаження для інноваційного бізнесу.

У своєму виступі В.Семиноженко підкреслив, що вихід з нинішньої економічної кризи можливий на новому етапі розвитку, коли зміниться наявна економічна формація. В Україні починає працювати ви-

сокотехнологічний сектор. Уже визначено пріоритети інноваційної діяльності на державному рівні.

На урочистому відкритті конференції також виступили А.Васильєв, В.Івченко, А.Загородній, посол Олав Берстад. Про шляхи розвитку економіки країни, підсилення наукової складової в діяльності університетів та, зокрема, успішну роботу наукового парку «Київська політехніка» йшлося на прес-конференції, яку поважні гості дали для представників ЗМІ.

У ході роботи конференції було обговорено фактори, що впливають на комерціалізацію результатів наукових досліджень; проблеми, пов'язані з діяльністю науковців та формуванням компаній в університетах і науково-дослідних організаціях; визначено шляхи зближення співробітництва між бізнесом, наукою та освітою тощо. Тобто розглянуто основні проблеми та формування політики, спрямованої на створення сприятливих умов для розвитку нових інноваційних підприємств, посилення їх конкурентоспроможності, комерціалізації результатів досліджень і розробок.

Н.Вдовенко

Виступає М.З.Згуровський

СЬОГОДНІ В НОМЕРІ:

1 Візит посла КНР

Візит делегації Microsoft

Міжнародна конференція

2 Викладач-дослідник О.Ф.Луговський

Л.Є.Срібному – 70!

Стипендіати ректора з ІТС

Сайти як обличчя кафедр

3 Платан професора Огієвського

4 Відкриття футбольного поля

Слово про професора М.В.Білоуса

Увага, конкурс!

ВИКЛАДАЧ-ДОСЛІДНИК

УЧЕНИЙ, ВИКЛАДАЧ, ВИХОВАТЕЛЬ

Луговський Олександр Федорович – викладач ММІ НТУУ «КПІ», професор, доктор технічних наук, автор близько 170 наукових праць, переможець конкурсу «Викладач-дослідник» у 2007, 2008, 2009 рр.

Олександр Федорович досліджує ультразвукові кавітаційні технології промислового, переробного та медичного призначення.

Ультразвукова кавітація виникає при введенні в рідину ультразвукової хвилі високої інтенсивності. В інтенсивній звуковій хвилі утворення кавітаційних бульбашок відбувається в напівперіодах розрідження, а їх захоплювання в напівперіодах стиснення. У кавітаційних технологіях широко використовуються вторинні явища, що супроводжують виникнення та руйнування кавітаційних бульбашок. Це, насамперед, акустична турбулентність, акустичний флотатійний ефект, ефект випрямленої дифузії, мікротечії, ударні хвилі, мікрострумені, а також хімічні процеси в кавітаційних бульбашках.

Групою молодих учених під керівництвом професора досліджуються технології ультра-

О. Ф. Луговський

звукового розпилення у фонтані та в тонкому шарі, кавітаційного очищення твердих та еластичних поверхонь, кавітаційного екстрагування пектину з рослинної сировини, фільтрування та знезараження рідин, кавітаційної обробки нафти та нафтопродуктів тощо.

Досягнуті науковцями результати захищені багатьма патентами, демонструвалися на міжнародній виставці в Ганновері, представлені на виставці КПІ.

Під керівництвом Олександра Федоровича захищені три кандидатські дисертації.

На запитання «Ким із своїх молодих колег пишастесь?» професор улюблено відповідає: «Усі гарні і талановиті. Їм треба тільки трошки допомогти».

Своїми науковими успіхами професор завдячує керівнику його докторської дисертації Олеху Михайловичу Яхну та професору Олександрову Федоровичу Домрачеву, які завжди підтримували і допомагали в наукових пошуках.

Сьогодні Олександр Федорович – справжній майстер своєї справи, який охоче ділиться зі студентами секретами своїх успіхів.

Анюта Камонгар

Стипендіати ректора з ІТС

З кожним роком вихованці ІТС все активніше заявляють про себе, успішно презентуючи свій інститут на предметних олімпіадах і конкурсах наукових робіт, також зростає кількість студентів, які займаються науково-дослідною роботою на кафедрах. Цьому сприяє атмосфера зацікавленості й турботи, яку створює науково-педагогічний колектив ІТС. Напередодні святкування 20-річчя з дня заснування НДІ телекомунікацій суттєво зросла участь студентів у конференціях, зокрема й міжнародних, що знайшло своє відображення в публікації у 2009 році 176 статей і тез, з них 73 особистих.

Помітний внесок у розбудову та популяризацію ІТС зробили студенти-відмінники, зокрема стипендіати ректора Сергій Осипчук («Студент року ІТС» у 2009/10 н. р.), Богдан Білодід, Володимир Сахневич і Володимир Христенко.

Так, **Сергій Осипчук** (гр. ТІ-52 М) науковою діяльністю почав займатися з третього курсу, на теперішній час має 11 публікацій.

Сергій Осипчук

Брав участь у Всеукраїнських конкурсах студентських наукових робіт з технічних наук за напрямом «Телекомунікаційні системи та мережі», за що нагороджений грамотами Одеської національної академії зв'язку ім. О.С.Попова у 2009, 2010 роках. Основний напрям наукових досліджень – моделювання пристроїв зв'язку на метаматеріалах та багатопарових технологіях. Його доповідь на науково-технічній конференції «Сучасні проблеми радіотехніки і телекомунікацій» у 2009 р. (м. Севастополь) відзначена дипломом як краща пленарна доповідь. У 2010 р. на Кримській конференції

Богдан Білодід

яких наукові статті та тези у збірниках матеріалів наукових конференцій.

До кола наукових інтересів **Володимира Сахневича** (гр. ТС-52 М) входить дослідження механізмів синхронізації в телекомунікаційних мережах. Саме вони стали предметом тез для міжнародних наукових конференцій та статті у Наукових записках Українського НДІ зв'язку. Попередні два роки представляв НТУУ «КПІ» на Всеукраїнській студентській олімпіаді за напрямом «Інформаційні мережі зв'язку» (м. Одеса). Богдан бере активну участь у конференціях за своєю спеціальністю. На даний момент опублікував 6 робіт, серед яких наукові статті та тези у збірниках матеріалів наукових конференцій.

Володимир Христенко (гр. ТЗ-51 М) бере активну участь у науковій діяльності ІТС, успішно

Володимир Сахневич

«КриМіКо» Сергій отримав диплом III ступеня.

Богдан Білодід (гр. ТІ-51 М) також займається науковою роботою з третього курсу. Бере участь у розробці інформаційних систем на своїй кафедрі. Напрями наукових досліджень – представлення інформації в розподілених системах та системи Web-телефонії. У 2010 р. у складі команди ІТС разом зі студентами І.Покиденко та В.Бізняковим посів 2-ге місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді за напрямом «Інформаційні мережі зв'язку» (м. Одеса). Богдан бере активну участь у конференціях за своєю спеціальністю. На даний момент опублікував 6 робіт, серед яких наукові статті та тези у збірниках матеріалів наукових конференцій.

виступав на Всеукраїнських олімпіадах, які проходили в Харківському національному університеті радіоелектроніки в 2009 р. (3-тє командне місце) і 2010 р. (2-ге командне місце і грамота за найкращі знання з моделювання системи). У 2009 р. його доповідь на Міжнародній конференції «Сучасні проблеми телекомунікацій» (м. Севастополь) відзначена грамотою як найкраща, також високо оцінили члени оргкомітету і доповідь на Міжнародній конференції «КриМіКо» в 2010 р. Володимир брав участь у студентській англійській конференції, яка проходила в

Володимир Христенко

НТУУ «КПІ» в 2009 р. Має непогану спортивну підготовку, захищав честь ІТС у змаганнях з бігу на 3 км серед факультетів та з важкої атлетики на першість КПІ.

Запорукою успіху студентів ІТС на різноманітних наукових конкурсах, конференціях та олімпіадах викладачі ІТС вважають наполегливу роботу, доброзичливе ставлення колективу інституту до молодого покоління та особистий приклад викладацького складу. Це М.Ю.Льченко та С.О.Кравчук – лауреати Державної премії України в галузі науки і техніки; В.О.Шонін та С.О.Кравчук – автори кращого підручника університету у 2010 р.; Л.С.Глоба та С.О.Кравчук – викладачі-дослідники, М.Ю.Терновий та М.О.Алексєєв – молоді викладачі-дослідники та інші.

К.В.Богдан, методист вищої категорії

Сайти як обличчя кафедр

Якщо Вас немає в інтернеті, Вас не існує. Цю доволі сумнівну сентенцію чудово розуміє молодь. Діти і підлітки вже не уявляють собі інший спосіб пошуку, ніж той, для якого треба «клацати мишею». Крутити диск чи гортати сторінки можуть люди, які ще не знають, яким зручним і швидким може бути пошук у мережі. Але для того, щоб пошук був ще й змістовним і корисним для нас, необхідно докласти зусиль. Наприклад, створити і супроводжувати власний сайт чи блог в мережі, викладати на ньому цікаві і бажано оригінальні інформації і не забути змінити контакти, якщо телефонний оператор перейшов на новий код.

Зараз у світі понад 230 млн сайтів і 180 з них входять у мережу НТУУ «КПІ». 90% інститутів і факультетів, а також 60% кафедр мають власні сайти (<http://kpi.ua/portal>). Ще 20 доменних імен залишаються незайнятими власниками – їх взяли, але ще не запустили проекти. Слід відзначити, що «зробити сайт» це тільки перший крок. Сайт діючої організації – це не книга, яку видали і поставили на полицю для читачів. Його треба постійно супроводжувати – оновлювати інформацію, розширювати наповнення, підтримувати зворотний зв'язок із користувачами. Особливо показовою в цьому плані є прикладна кампанія. Кожне слово може бути вирішальним для чийсь долі. Тому потрібно не забувати перевіряти матеріали, викладені для абітурієнтів, слідкувати за змінами в правилах, орієнтуватися у поданні інформації на випускників шкіл і ко-

лективу кафедри під керівництвом завідувача кафедри. Матеріал повинен бути структурований. На наш погляд, відсутність цього і є основною причиною відсутності вашого Web-сайту. Тут у багатьох є одна суттєва помилка, яка добре характеризується виразом: «не можна досягнути неосяжного». Можна надати лише одну пораду. Сайт – це динамічне представлення інформації і його, на відміну від друкованої інформації, можна швидко змінювати. Тому залишайте собі ще подальшу роботу.

Є можливість мінімізувати витрати на створення та встановлення Web-сайту. На першому етапі доцільно планувати скромне титульне оформлення – логотип кафедри (якщо він є), логотип факультету (інституту) та назва кафедри. Для спрощення супроводження та отримання додаткових можливостей при подальшому вдосконаленні треба використовувати CMS (системи управління контентом). Це оболонка, яка дозволяє керувати вмістом сайту. Змінювати вміст сайту можуть і викладачі, які не пов'язані з інформаційними технологіями. Зараз ці викладачі отримують певні бали у рейтингу викладачів.

Вибір розробника. Досвід показує, що 80% студентів старших курсів інформаційного напрямку підготовки (ІПСА, ФІОТ, ФПМ, ІТС) виконують таку роботу. Вже три роки студенти кафедри СП-САПР ІПСА в першому семестрі першого курсу роблять особисті сайти як індивідуальні роботи, а на 4-му курсі роблять спеціалізовані сайти (їх роботи можна перегля-

Правила реєстрації також надано на сайті <http://webometr.kpi.ua> у розділі «Сайти КПІ».

Виникає питання: чому більше півсотні кафедр не мають особистих Web-сайтів? Відповіді можуть бути різними. Розглянемо і спробуємо надати коментарі.

Відповідь 1. Вся інформація про кафедру є на сайті факультету (інституту).

Коментар 1-1. Всі великі вищі навчальні заклади мають ієрархічну побудову, і на кожному рівні повинна бути відповідна інформація;

Коментар 1-2. Кафедра є основним генеруючим елементом. Підготовка фахівців різних рівнів, методичних посібників для навчання, наукових публікацій та інше робиться на кафедрі і дуже дивно, якщо кафедра ховається за ієрархією вищого рівня. На наш погляд, кожна кафедра повинна мати своє обличчя у вигляді Web-сайту.

Відповідь 2. Інформаційні технології це не наш напрям роботи, ми не знаємо, як це робити самим, а грошей на замовлення сайту в нас нема. Думаю, що така відповідь буде у 90% тих, у кого немає сайтів.

Коментар 2-1. Зараз інформаційні технології увійшли в усі галузі, а якщо їх у вас нема, то, може, щось не те у «Вашому королівстві»;

Коментар 2-2. Дійсно, побудова та супроводження Web-сайтів вимагає певних витрат. Але основне – це інформаційне наповнення вашого сайту, а воно робиться зусиллями

нути в InterNet). Є цікаві й особисті розробки: так, Євген Антонович як впровадження магістерської роботи розробив Web-сайт для журналу «Технологія та техніка друкарства» (<http://druk.kpi.ua>). Грамотно побудований методичний матеріал дозволив передати супроводження сайту секретарю редакції журналу Оксані Зоренко. Як впровадження дипломної роботи спеціаліста Миколи Перколаба надано шаблони персональних сайтів викладачам та студентським групам кафедри СП-САПР ІПСА, при цьому викладач може вести свою інформацію у «новини» сайтів студентських груп. Адреси: <http://cad.kpi.ua> розділ «Сайти викладачів» чи <http://telef.kpi.ua/teacher> у розділі «Викладачі».

Шляхи пошуку виконавця для розробки вашого сайту можуть бути різними, але оплачувати роботу треба. Не радимо звертатися до так званих розробників Web-сайтів за оголошенням. Причин багато, і основна – це те, що у Вас не InterNet магазин, а простий інформаційний сайт.

Розміщення сайту і надання адреси в InterNet (хостінг сайту) робиться в НТУУ «КПІ» безкоштовно, а всі витрати взяв на себе КПІ-Телеком. Встановлення сайту повинно супроводжуватися підготовкою викладача або співробітника, який в подальшому буде здійснювати адміністрування сайту, його авторів і користувачів. Наша спільна мета – якнайкраще представити роботу НТУУ «КПІ» в мережі.

О. П. Цуріна, Н. О. Цуріна

СЛОВО ПРО ВЧИТЕЛЯ

Ars longa, vita brevis
(Життя коротке, мистецтво вічне)
Гіппократ

10 травня 2010 р. виповнилося 120 років з дня народження засновника радіотехнічного факультету КПІ професора Володимира Васильовича Огієвського...

У 1997 р. я брав участь у Європейській конференції з мікрохвильової техніки в Єрусалимі. В рамках культурної програми мені пощастило відвідати Гефсиманський сад, де ростуть старі оливи, яким понад 2000 років. Перебуваючи на цьому святому місці, по-особливому відчуваєш, як швидко плине час і яке неціненне значення для прийдешніх поколінь має збереження історичних пам'яток про події Минулого та їхніх Вчителів...

Є своє "гефсиманське дерево" й у Київського політехнічного інституту. Це платан, який у 1965 р. на пагорбі за нещодавно побудованим радіокорпусом (сьогодні корпус № 12) посадив професор Володимир Васильович Огієвський разом зі своїми учнями – аспірантами та студентами кафедри теоретичних основ радіотехніки, яку він очолював. Одним із садівничих пощастило бути й мені. Саджанець платана Володимир Васильович подарував садівничій санаторію в Немирові. В культурі Давньої Греції платан, який може рости до 2000 років, асоціюють з навчанням та наукою. Вважається, що саме під платанами проводив наукові дискусії зі своїми учнями Гіппократ.

У 1965 р. професору КПІ В.В.Огієвському виповнилося 75 років. Вже

Останнє фото на рідній кафедрі

позаду були роки напруженої праці по становленню в інституті радіотехнічної спеціальності, підготовки кадрів для нової галузі, виховання видатних учнів. Саджаючи це дерево, Володимир Васильович був упевнений, що воно довгі роки буде свідком передачі справи всього його життя в руки вихованців – майбутніх вчених, викладачів, організаторів науки та виробничства.

Українські корені

Батько Володимира Васильовича, Василь Дмитрович Огієвський, народився в 1861 р. у м. Крелевець на Сумщині. Середню освіту здобув у Полтавській військової гімназії, вищу – в С.-Петербурзькому лісовому інституті. В 1888–1892 рр. він був помічником лісничого Одоєвського лісництва Тульської губернії й водночас викладав у місцевій лісовій школі. Саме тоді, а точніше 10 травня 1890 р., в м. Крапивна у нього народився син Володимир. Усе своє життя Василь Дмитрович присвятив лісовій справі, став відомим вченим. У 1912–1918 рр. В.Д.Огієвський був професором Петербурзького лісового інституту. В 1920–1921 рр. – професором кафедри лісівництва Київського політехнічного інституту.

Через відсутність школи в тих місцях, де працював батько, Володя Огієвський отримав початкову освіту вдома. В 1903 р. родина переїжджає до Києва, де мешкає в основному взимку, а все літо доспіває й малеча живуть у лісництві. В цьому ж році Володя поступає до 4-го класу Київського реального училища. Вчився він добре. З атестаційного листа видно, що за результатами навчання в 4-му класі його назвали "Першим учнем". Восени 1905 р. за участь у страйку його виключають з училища. Через це навесні 1907 р. випускний екзамен Володя здає екстерном. У цьому ж році вступає на механічне

відділення Київського політехнічного інституту. Його навчання в КПІ тривало протягом 1907–1914 рр. з перервою в два роки, тому що у 1911–1912 рр. він проходив військову службу в 4-й Іскровій роті в м. Києві, де вперше познайомився з радіозв'язком. Після проходження військової служби, одержавши звання "прапорщик запасу", Володимир повертається до рідного інституту.

З початком Першої світової війни Огієвського мобілізують до діючої армії. Вже 26 липня 1914 р. Володимир призначений помічником начальника 3-ї Польової іскрової станції. 6 серпня 1914 р. у складі роти виступає в похід, а 12 вересня стає помічником начальника станції при штабі Головнокомандуючого арміями Південно-Західного фронту. Військова кар'єра Володимира Васильовича стрімко: 22 вересня 1914 р. був призначений начальником станції при штабі Головнокомандуючого арміями Південно-Західного фронту.

Будівничий перших систем радіозв'язку та радіомовлення

Ще триває Перша світова війна. 21 жовтня 1917 р. Володимир Васильович був "представлен к производству в чин поручика". Але обставини складаються так, що ламається весь уклад життя в Російській імперії: в Петербурзі відбуваються відомі жовтневі події. В армії посилюються революційні настрої, створюються відомі військові комітети, які беруть на себе керівництво. Володимира Огієвського обирають членом полкового і дивізіонного комітетів та делегатом на Всеросійський з'їзд військових телеграфістів. У грудні 1917 р. він їде до Петрограда. Наказом Народного комісара з військових справ № 102 від 27 січня 1918 р. засновується Рада військового радіотелеграфу. Володимир Огієвський обирається до складу цієї Ради, а в лютому 1918 р. стає її головою. Саме як голова радянського Радіотелеграфу 19 квітня 1918 р. Володимир Васильович був присутнім на засіданні РНК під головуванням В.І. Леніна. В кінці 1918 р. було визначено за необхідним створити в Москві нову примально-передавальну радіостанцію незгасаючих коливань для організації надійного оперативного зв'язку між фронтами громадянської війни. На той час такого зв'язку не було. В.В.Огієвський призначається начальником цієї ще неіснуючої радіостанції і помічником відповідального керівника робіт. Влітку 1920 р. обладнання радіостанції було закінчене, а наприкінці 1920 р. в урочистій обстановці, в присутності представників управління зв'язку Червоної армії, було проведено випробування радіостанції. Зв'язок був встановлений зі всіма вказаними пунктами: станція вступила в експлуатацію.

У 1928–1929 рр. В.В.Огієвський консультує будівництво потужних радіомовних станцій в Одесі, Харкові, Дніпропетровську, Тирасполі. В червні 1929 р. його призначено відповідальним виконробом на будівництві київської радіостанції. Треба сказати, що до побудови радіомовних станцій в УРСР Володимир Васильович широко залучав своїх студентів, які брали в ній активну участь. Так, у 1928 р. при побудові радіостанції в Одесі радіолабораторія КПІ взяла на себе зобов'язання поставити для неї фільтрові високовольтні конденсатори. Такі конденсатори до цього часу ввозилися в СРСР із Німеччини. В Союзі розробленням таких конденсаторів займалася тільки Нижньгородська радіолабораторія, але її конденсатори витримували напругу не більше 7 кіловольт, до того ж виготовлялися з імпортного матеріалу. В радіолабораторії КПІ В.В.Огієвським був розроблений і запропонований оригінальний простий метод виготовлення високовольтних фільтрових конденсаторів, що давав можливість використовувати виключно вітчизняну сировину. Перший зразок, виготовлений особисто В.В.Огієвським, витримав 35 кіловольт. У 1929 р. в експериментально-виробничій майстерні лабораторії радіотехнічного інсти-

туту з ініціативи та під керівництвом В.В.Огієвського було налагоджено виробництво високовольтних конденсаторів для радіостанцій. Виготовлені тут фільтри мали менші розміри та були дешевші за ті, що купували у німецької фірми "Лоренц". Це дало змогу вже в 1931 р. зовсім відмовитися від імпорту німецьких фільтрів.

У роки Великої Вітчизняної війни В.В.Огієвський працює в Уральському індустріальному інституті й одночасно є консультантом з питань радіо в Академії імені Жуковського, в радіотехнічній лабораторії 4-го спеціального відділу Народного комісаріату внутрішніх справ, у Свердловському філіалі Науково-дослідного інституту № 3 бере участь у розробленні акустичних приладів. За участь у вирішенні завдань воєнного часу В.В.Огієвського нагороджено медаллю "За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні".

Засновник

радіоспеціальності в КПІ

У 1921 р. В.Огієвського було переведено до Києва на посаду начальника військової радіостанції. У цьому ж році він починає викладати в Київському військово-училищі зв'язку та на електротехнічному факультеті КПІ. Заснований восени 1918 р. електротехнічний факультет почав одним із перших швидко набирати обертів, незважаючи на те, що кошти на обладнання нових лабораторій і аудиторій не було.

Радіоспеціалізація в Київському політехнічному інституті зародилася саме на електротехнічному факультеті. В 1921 р. В.В.Огієвський організовує радіолабораторію, що стала базою для розвитку радіотехнічної спеціальності, а в подальшому – радіотехнічного факультету. При радіолабораторії виникає спочатку маленька майстерня, де студентами монтувалася спеціальна апаратура для радіолабораторії інституту і для різних установ. Тут була побудована короткохвильова установка для магстрального радіозв'язку Південно-Західної залізниці, яка експлуатувалася там кілька років. Враховуючи зростаючий інтерес студентів і співробітників КПІ до радіосправи, в 1924 р. у стінах радіолабораторії Володимир Васильович організовує радіогурток, а в 1925 р. виходить в ефір перша в СРСР аматорська колективна радіостанція R1KPI (Росія–Перша-Київський політехнічний інститут).

Засідання Вченої ради РТФ. 1968 р. Третій справа В.В.Огієвський

Вся її примально-передавальна апаратура була виготовлена членами гуртка. В.Огієвський сам працював з достатньою швидкістю на ручному ключі і саме йому було довірено провести перший сеанс двостороннього радіозв'язку з позивним "R1KPI".

Організацією радіолабораторії на електротехнічному факультеті КПІ в 1921 р. В.В.Огієвським було розпочато читання загального курсу радіотехніки. В 1928 р. на електротехнічному факультеті було виокремлено спеціалізацію "Радіотехніка". На всіх курсах були сформовані групи студентів за радіоспеціалізацією. Майстерні радіолабораторії, пов'язуючи педагогічний персонал та студентів із виробництвом і допомагаючи поповнювати обладнання радіолабораторії, відіграли велику роль у розвитку радіоспеціальності в інституті.

У 1930 р. на базі електротехнічного факультету КПІ було створено Київ-

ський енергетичний інститут, що мав радіотехнічний факультет і кафедру радіотехніки (зав. кафедри і декан радіотехнічного факультету – В.В.Огієвський). З 1931 р. цей інститут регулярно випускає радіоінженерів. У ході подальших реорганізацій з 1934 р. радіоспеціальність існує самостійно, з 1938 р. – у складі спеціального факультету, а з 1944 р. – знову у складі радіотехнічного факультету КПІ, деканом якого призначають професора В.В.Огієвського.

У 1962 р. Володимир Васильович йде з посади декана, залишаючись при цьому завідувачем кафедри теоретичних основ радіотехніки (ТОР) і членом Вченої ради факультету.

Посади декана радіотехнічного факультету після 1962 р. обіймали учні В.В.Огієвського: професори П.П.Тараненко, Я.К.Трохименко, доценти Ю.В.Михацький, В.О.Гойжевський, В.І.Правда, С.А.Нелін.

Продовжуючи традиції минулих десятиліть свого вчителя щодо поєднання навчання з практичною реалізацією нових радіозасобів, вихованці В.В.Огієвського доценти О.Я.Бокринська, В.О.Гойжевський, Ю.П.Гудзинко в 60–80-ті рр. сформували на кафедрі ТОР наукові групи за участю викладачів, штатних науково-інженерних працівників, студентів, які виконали десятки науково-технічних проектів з оборонної тематики за завданнями уряду. Саме виконання цих важливих державних завдань створювало умови для високої якості підготовки фахівців, залучення до наукового пошуку студентів і аспірантів кафедри, в тому числі і мене. Основам дослідницької діяльності я навчався у Олександри Якимівни Бокринської й Анатолія Вікторовича Кисляковського. На наукових семінарах за участю М.Т.Бови, Ю.Г.Кулешова, Я.К.Трохименка та багатьох інших ми формувалися як молоді вчені, вдячні за науку своїм вчителям.

Кількість працівників науково-дослідного сектору кафедри, що виконувала зазначені завдання уряду, упродовж кількох років сягнула за сотню. Сьогодні я пригадую, як у день свого 80-річчя професор В.В.Огієвський розпочав свій виступ перед колективом кафедри словами: "Головним завданням свого життя я вважав, що не треба заважати людям жити і працювати...". Ці слова були перервані тривалими і щирими оплесками. Адже за всі довгі роки своєї наукової та педагогічної діяльності він закрив високі принципи та традиції працелюбності, принципівості та поваги до людей як на кафедрі, так і на факультеті, завдяки чому мав надзвичайно високий авторитет серед колег. А учні В.В.Огієвського в 1960-х роках лагід-

по електротехніке, который вел Огиевский, старый радиотехник... Это был спокойный властный человек, который никогда не притирался и не старался расположить к себе веселыми шуточками, а упрямо требовал того, что было вправде требовать. Для Королева он олицетворял человека дела. Таким должен быть настоящий инженер".

У 1932 р. випускником Київського енергетичного інституту став один із найталановитіших вихованців Володимира Васильовича Семен Ісакович Тетельбаум, який отримав кваліфікацію інженера-електрика в галузі радіотехніки і був залишений при інституті на посаді інженера-конструктора. Ще навчаючись в інституті, він сконструював чимало зразків радіоапаратури, яку виробляли серійно. Одночасно з практичною діяльністю С.І.Тетельбаум з 1932 р. обіймає посаду асистента кафедри радіотехніки, яку очолював В.В.Огієвський. Семен Ісакович читає лекції, керує лабораторними заняттями з усіх основних радіотехнічних курсів. Його викладання було тісно пов'язане з найбільш актуальними питаннями науково-дослідної роботи. У грудні 1934 р. С.І.Тетельбаум захистив кандидатську дисертацію. В 1935 р. йому було присуджено науковий ступінь кандидата технічних наук і присвоєно звання доцента кафедри радіотехніки. В грудні 1939 р. С.І.Тетельбаум успішно захистив докторську дисертацію, у 1940 р. став професором, а в 1948 р. – членом-кореспондентом АН УРСР.

Одним із талановитих учнів В.В.Огієвського був Наум Пилипович Воллернер, який очолював кафедру радіоприймальних пристроїв на радіофакультеті з 1945 по 1979 рр. Пізніше, згадуючи про своє навчання в інституті, він говорив, що спочатку вступив на вечірнє відділення факультету. "Когда отменили вечернее отделение и не было параллельного дневного такого же уровня, мой учитель проф. Огиевский сказал "прыгайте" и я прыгнул с третьего курса вечернего на четвертый курс дневного и закончил факультет в 1935 году". Ставлячи В.В.Огієвського першим у ряду своїх вчителів, Наум Пилипович підкреслював його високу кваліфікацію у своїй галузі й високу інтелектуальність. У 1939 р. Н.П.Воллернер захистив кандидатську дисертацію, а в 1952 р. – докторську. На кафедрі Н.П.Воллернера велися науково-дослідні роботи за завданнями Військово-морського флоту СРСР у галузі завадостійкого приймання та обробки сигналів, спектрального аналізу, теорії похибок і конструювання радіоелектронних засобів. Великий обсяг виконуваних робіт дав змогу Науму Пилиповичу створити першу в КПІ проблемну лабораторію, яка в 1963 р. переїжджала в новозбудований з ініціативи під керівництвом Н.П.Воллернера корпус (сьогодні корпус № 11) і стала називатися КБ "Шторм". І нині цей корпус політехніки називають корпусом Воллернера.

З нагоди сімдесятип'ятиріччя свого Вчителя випускник радіофаку 1963 р. Ю.Є.Рогольський пише:

*Прожить суждено не многим
Такие три четверти века,
Такие пройты дорожки
Ученого и Человека!*

Володимир Васильович часто проводив консультації для студентів у гуртожитку та у себе вдома, де їх пригостила дружина Володимира Васильовича Валентина Олександрівна. Відіжджаючи на батьківщину, випускник РТФ КПІ Ахмед Мохамед з Йемуни сказав: "Я залишаю в Києві людину, за яку, якщо потрібно, готовий віддати життя". Вихованець Огієвського Аль Анесі Ахмед із Йемуни так підписує свого листа до Володимира Васильовича: "Вечно уважающий Вас сын". Китаєць Чен Цзи Ган писав до Огієвського: "Я дуже часто згадую Вас, Вашу манеру розмови, посмішку. Ви не лише навчили вчитися, але й чесно працювати і правильно жити", а в кінці листа його син зробив приписку: "Бажаю російському дідусеві жити 10 тисяч років, як живуть сосни в південних горах"...

Визнання та вдячна пам'ять
У 1948 р. Київському політехнічному інституту виповнилося 50 років. Згідно з наказом міністра вищої освіти СРСР за успішну роботу у справі під-

Закінчення на 4-й стор.

Відкриття нового футбольного поля

Нарешті і в нашому університеті є футбольне поле з якісним покриттям, довгоочікуване відкриття якого відбулося 11 листопада 2010 року о 14:30. На відкритті окрім

студентів НТУУ «КПІ», які повністю заповнили трибуни нового стадіону, були поважні гості серед яких проректор з наукової роботи М.Ю.Ільченко, проректор з навчально-виховної роботи Г.Б.Варламов, голова комітету з фізичного виховання

Міністерства освіти і науки України В.Г.Гамов, голова Солом'янської районної державної адміністрації І.П.Сидоров, президент Всеукраїнської футбольної асоціації В.О.Пилипенко, депутат Київської міської ради Д.Й.Андрієвський, призер Олімпійських ігор у Сеулі, перший у світі ексеркдсмен зі стрибків у висоту Рудольф Поварніцин.

У вітальних промовах всі гості бажали цьому стадіону стати символом перемог нашого університету, а також висловили побажання для молоді сповідувати здоровий спосіб життя, займатись спортом. На завершення честь розрізання червоної стрічки отримали Г.Б.Варламов, В.Г.Гамов, В.О.Пилипенко.

Після офіційної частини, на радість студентам та

запрошеним гостям, відбувся матч між ветеранами «КПІ» та «Динамо». У складі «Динамо» були такі відомі колишні гравці київського футбольного клубу, як А.Баль, В.Леоненко, В.Косовський, С.Федоров, Ю.Дмитрулін, В.Кернозенко, С.Ребров та інші видатні футболісти.

Відразу ж матч розпочався з високих швидкостей, які демонстрували гравці обох команд. Звичайно, динаміві проводили гострішу гру, мали більше голевих моментів і володіли більше м'ячем, ніж наші ветерани. Тож цілком закономірно, що перший тайм закінчився з рахунком 0:3 на користь ветеранів «Динамо». Другий тайм розпочався з пресингу команди «КПІ», проте згодом перевага знову перейшла на бік гостей, що увінчалось ще двома голами в наші ворота. Та за рахунку 0:5 нашим ветеранам вдалось відіграти 2 м'ячі, проте наприкінці матчу пропустили ще один гол. Отож, у підсумку, матч завершився з рахунком 2:6 на користь ветеранів «Динамо». Після того як прозвучав фінальний свисток, гравців «Динамо» обступили студенти в намаганні отримати автографи своїх кумирів.

Тож відкриття довгоочікуваного футбольного поля стало радісною і позитивною подією для всього «КПІ», а приурочений до цього товариський матч між ветеранами «Динамо» та «КПІ» виявився вдалою окрасою урочистостей і був, незважаючи на рахунок, на радість глядачам та гостям.

Сергій Смолюк

ПЛАТАН ПРОФЕСОРА ОГІЄВСЬКОГО

Продовження.
Початок на 3-й стор.

Той самий платан

готовки інженерно-технічних кадрів для народного господарства СРСР у зв'язку з п'ятдесятиріччям з дня заснування КПІ було оголошено подяку багатьом співробітникам інституту, в тому числі і професору, декану радіотехнічного факультету Володимирі Васильовичу Огієвському. 27 жовтня 1953 р. В.В.Огієвського нагороджено орденом Леніна. Професора В.В.Огієвського було нагороджено також орденом Трудового Червоного Прапора, багатьма медалями, Грамотою Президії Верховної Ради СРСР. Він мав звання «Заслужений працівник вищої школи», «Почесний радист».

Не стало Володимира Васильовича 26 лютого 1979 р., він не дожив до свого 90-річчя декілька місяців. Сьогодні справу його життя з підготовки радіоінженерів продовжує радіотехнічний факультет, у корпусі № 17 є навчальна лабораторія імені професора В.В.Огієвського, кращі студенти отримують стипендію імені професора В.В.Огієвського. Підготовку фахівців зв'язківців, започатковану ще в 20-х роках В.В.Огієвським, відновлено у 1993 р. при організації за моєї ініціативи нової кафедри

засобів телекомунікацій, яка стала базовою при створенні у 2002 р. Інституту телекомунікаційних систем. Радиоаматорську справу свого Вчителя сьогодні продовжує М.І.Сергієнко – керівник активно працюючого радіоклубу «Політехнік». У Державному політехнічному музеї знаходяться унікальні радіоекспонати і документи професора В.В.Огієвського, які недавно передала його донька Ія Володимирівна Огієвська, кандидат мистецтвознавства.

Знайти платан професора В.В.Огієвського серед безлічі дерев, що ростуть сьогодні на території університету, можна так. На пагорбі за корпусом № 12 є сходи, які ведуть до корпусу Воллєрнера. Платан росте ліворуч від сходів. На його стовбурі, що біля землі, є хворобливі нарости, потім стовбур платана очищується від зеленувато-сірої кори і вже блискучий жовто-коричневий спрямовується до неба. В цьому спрямуванні є щось символічне: справа всього життя Вчителя В.В. Огієвського продовжується його учнями.

М.Ю.Ільченко, випускник кафедри ТОР КПІ 1964 року

Назавжди у пам'яті

29 листопада 2010 року виповнилося би 80 років видатному вченому, науковому діячу, професору Михайлу В'ячеславовичу Білоусу.

Михайло В'ячеславович народився 29 листопада 1930 р. в м.Сімферополі, де його батько був лікарем. У 1954 р., після закінчення з відзнакою КПІ за спеціальністю «Фізика металів» М.В.Білоуса було залишено працювати асистентом щойно створеної кафедри термічної обробки і фізики металів, яку очолював академік В.Н.Гриднев. Усе його подальше життя упродовж майже 60 років було тісно пов'язане із Київською політехнікою. Саме тут відбулися становлення та непересічна діяльність надзвичайно талановитого викладача-науковця, тонкого експериментатора й аналітика, організатора науки і навчання, всіма улюбленої та шановної людини високого інтелекту, освіченості, інтелігентності.

Широке коло наукових інтересів у галузі фізичного металознавства, блискуча викладацька робота, насичена громадська й організаційна діяльність, працелюбність впливали на формування багатогранної особистості Михайла В'ячеславовича.

Захист кандидатської, а згодом, у 1972 р., докторської дисертацій, стажування в Іллінойському університеті (США), присудження звання Соросівського професора (1996 р.), високофахова робота у вчених радах Інституту металофізики НАН України та нашого університету, більше 30 років (з 1973 р.) завідування ка-

федрою загальної фізики і фізики твердого тіла – деякі віхи життя та діяльності М.В.Білоуса.

Професор М.В.Білоус – знаний фахівець у галузі теорії та практики фазових перетворень у сталях, фізиці тонких плівок, автор двох десятків монографій і підручників з фізики та фізики металів, які стали незамінними посібниками для цілої плеяди студентів, викладачів, аспірантів, наукових співробітників.

Професор М.В.Білоус – улюблений викладач багатьох поколінь студентів Київської політехніки, який умів не тільки майстерно зацікавити своїх слухачів, але й спонукати їх замислюватися над природою складних фізичних процесів, навчав вирішувати різноманітні наукові проблеми. Він підготував понад 20 кандидатів та два доктори технічних наук.

Непоправна втрата глибоко засмучила всіх, хто знав, шанував і любив Михайла В'ячеславовича – його учнів, колег по роботі та навчанню в КПІ.

У день його народження – 29 листопада 2010 року – починаючи з 17 години у викладацькому залі центру студентського харчування, за підтримки адміністрації університету, фізико-математичного та інженерно-фізичного факультетів та кафедри загальної фізики та фізики твердого тіла, відбудеться вечір пам'яті Михайла В'ячеславовича Білоуса.

Бажаючим взяти участь у цьому вечері звертатися на кафедру фізики твердого тіла до Кузя Олександра Павловича.

О.П.Кузь

• КОНКУРС • КОНКУРС •

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ
«Київський політехнічний інститут»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення посад професорів кафедр (доктор наук, професор), які будуть вакантні з 20 січня 2011 року:

- механіки пластичності матеріалів та ресурсозберігаючих процесів;
- конструювання верстатів та машин;
- електрозварювальних установок.

на заміщення посади доцента (доктор наук, кандидат наук, доцент), яка буде вакантною з 12 січня 2011 року по факультету, кафедрі:

Радіотехнічний факультет

Кафедра радіоприймання та оброблення сигналів доцентів – 1

на заміщення посади доцента (доктор наук, кандидат наук, доцент), яка буде вакантною з 24 січня 2011 року по факультету, кафедрі:

Хіміко-технологічний факультет

Кафедра кібернетики хіміко-технологічних процесів доцентів – 1

на заміщення посади доцента (доктор наук, кандидат наук, доцент), яка буде вакантною з 25 січня 2011 року по інституту, кафедрі:

Інститут енергозбереження та енергоменеджменту

Кафедра електропостачання доцентів – 1

на заміщення посад старших викладачів (кандидат наук), асистента, які будуть вакантні з 01 лютого 2011 року по інститутах, факультету, кафедрах:

Інститут телекомунікаційних систем

Кафедра телекомунікаційних систем ст. викладачів – 1

Інститут енергозбереження та енергоменеджменту

Кафедра теплотехніки та енергозбереження ст. викладачів – 1

Факультет соціології і права

Кафедра психології і педагогіки асистентів – 1

на заміщення посади старшого викладача (кандидат наук), яка буде вакантною з 06 лютого 2011 року по факультету, кафедрі:

Факультет електроніки

Кафедра конструювання електронно-обчислювальної апаратури ст. викладачів – 1

Термін подання документів – місяць від дня опублікування оголошення.

Адреса: 03056, Київ-56, проспект Перемоги, 37, відділ кадрів, кімната 243.

Висловлюємо щире співчуття доценту кафедри філософії факультету соціології та права С.К.Тимченку з приводу смерті його матері Олександри Герасимівни.

«КИЇВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІК»

газета Національного технічного університету України

«Київський політехнічний інститут»

✉ 03056, Київ-56
проспект Перемоги, 37
корпус № 1, кімната № 221

✉ gazeta@kpi.ua
гол. ред. 406-85-95; ред. 454-99-29

Головний редактор
В.В.ЯНКОВИЙ

Провідний редактор
В.М.ІГНАТОВИЧ

Провідний редактор
Н.Є.ЛІБЕРТ

Дизайн та комп'ютерна верстка
Л.М.КОТОВСЬКА

Комп'ютерний набір
О.В.НЕСТЕРЕНКО

Коректор
О.А.КІЛІХЕВИЧ

Реєстраційне свідоцтво Кі-130
від 21. 11. 1995 р.

Друкарня ТОВ «АТОПОЛ-інк»,
м. Київ, бульвар Лепсе, 4
Тираж 2000

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори.
Позиція редакції не завжди збігається з авторською.